

Fitxa 16

GIH 16: Bakea, justizia eta instituzio sendoak

55-80 minutu
(saio bat edo saio bat eta erdi)

Jardueraren deskribapena

Saio honetan, Garapen Iraunkorrerako 16. Helburua landuko da: "Bakea, justizia eta instituzio sendoak". Irakasleak nahi duenean erabil dezake fitxa hau, unitate didaktiko hau aurkezteko lehen fitxa landu ondoren. Esan bezala, ikasturtean zehar, tutoretza-orduetan egin daiteke, edo gaia ikasgaiaren programazio didaktikoan egoki txerta daitekeela uste dugunean.

Saio honetan, hainbat kontzeptu landuko dira:

- Garapen Iraunkorrerako 16. Helburua zer den ("Bakea, justizia eta instituzio sendoak").
- Garapen iraunkorraren eta "Bakea, justizia eta instituzio sendoak" helburuaren arteko lotura, eta gainerako GIHein duen lotura.
- Berdintasuna justiziarako sarbidean.
- Instituzioen ustelkeria.
- Bakean eta elkarrekin bizitzeko baldintzak.

Kontzeptuak modu erakargarrian lantzeko asmoz, fitxa honetan zenbait euskarri erabil-tzea proposatzen da. Bideoak, web-orriak eta abar egongo dira erabilgarri, baliabideak eta materialak atalean.

Bestalde, ikasleek kontzeptuak eta edukiak errazago barnera ditzaten, bi talde-dinamika egitea proposatzen da. Talde-dinamika horiek hurrengo atalean azalduko ditugu.

Helburu didaktikoak

- Instituzio etikoak eta gardenak edukitzearen garrantziari buruz kontzientziaztea.
- Gizarteak indarkeria-egoeretan duen zereginari buruz hausnartzea.
- Bake- eta elkarbizitza-kultura bat sustatzea.

Saioaren garapena

Saio hau hasteko, irakasleak, labur-labur, Garapen Iraunkorrerako 2030 Agenda eta Garapen Iraunkorrerako 17 Helburuak zer diren gogoratuko du. Ondoren, Garapen Iraunkorrerako 16. Helburua modu erraz eta motibagarrian azaltzeko, 2 minutuko bideo hau jar daiteke:

GIH 16| Bakea, justizia eta instituzio sendoak

<https://www.youtube.com/watch?v=k3ec6Ylxy54>

Bideoa ikusi ondoren, helburu horren erronka nagusiak zein diren hausnartuko du ikasle bakoitzak bakarrik, eta gero, ikasleek hausnarketa egingo dute denek batera (10 minutu). Honako galdera hauek hausnarketa hori bideratzeko balio dezakete:

- » Nola eragiten dio ustelkeriak demokraziari? Norentzat dira ustelkeriaren onurak?
- » Zure ustez, zergatik da garrantzitsua zergak ordaintzea?

Jarraian, ikasleek 4-5 kideko taldeak egingo dituzte, eta honako gai hau landuko dute: "Indarkeria-egoerak jasaten dituzten haurren istorioak" (20 minutu). Talde bakoitzak baliabideak eta materialak atalean erreferentziatutako "Indarkeria ulertzea komunitatean" izeneko dokumentuko 3 testigantza irakurriko ditu (Nigeriako Alia-rena, El Salvadorreko Susanarena eta Estatu Batuetako Hanh-ena). Hori egin ondoren, honako galdera hauei erantzun beharko diete, hiru istorio horiek kontuan hartuta:

- » Zer motatako indarkeriei buruz hitz egiten da? (indarkeria fisikoa, psikologikoa, ekonomikoa, sexu-indarkeria, etab.).
- » Uste al duzu herrialde horiek halako egoeran egoteak indarkeria horiek gertatzea erraztu duela? Nola?
- » Zure ustez, zer neurri har ditzakete instituzioek, etorkizunean halako indarkeriak egoteko aukerak murrizteko?

Dinamika amaitzeko, irakasleak ikasleei galdetuko die ea horrelako indarkeriak eragiten dituzten kausak berak diren ala ez, eta kausa horiek garapen iraunkorrerako gainerako helburuekin lotzen saiatuko dira, justiziarako sarbidean berdintasuna egotearen garrantzia nabarmenduz.

Saio hau amaitzeko, horma-irudi bat egitea proposatzen da, gai honi buruzkoa: "Bakean eta elkarrekin bizitzea" (20 minutu). Horretarako, ikasle bakoitzak bakean bizitzearekin lotutako esaldi bat idatz dezake post-it batean, eta kartoi mehe batean itsatsi gero (5 minutu). Hori egin ondoren, ikasleek 4 talde egingo dituzte, eta talde bakoitzak Lurrean bakean eta elkarrekin bizitzeko bere proposamenak idatziko ditu folio batean. Talde bakoitza lau gai hauetako bati buruz aritu daiteke:

- Armak eta indarkeria.
- Pobrezia.
- Mundu-gobernantza eta gatazka-konponketa.
- Sexuagatiko, etniagatiko edo jatorriagatiko diskriminazioa.

Talde bakoitzak bere proposamenak laburbildu eta aurkeztuko ditu, eta horma-irudi bat egingo dute talde guztien artean. Horma-irudiari zer izenburu jarri erabakiko dute, eta, amaitzeko, horma-irudia apainduko dute.

Ebaluaketa eta hausnarketa

Testuinguru sozioekonomikoa eta indarkeria-istorioak lotzerakoan, talde bakoitzaren gogoeten eta argudioen kalitatea erabil dezake irakasleak, ebaluazio-irizpide gisa. Horma-irudiko testuak ere ebaluagarriak izango dira.

Baliabideak eta materialak

- Proiektorea eta bozgorailuak
- Arbela
- Ordenagailuak eta Internet, talde-lanerako
- 2 kartoi mehe eta post-itak "Bakean eta elkarrekin bizitzea" horma-irudia egiteko.
- Garapen Iraunkorrerako 16. Helburuari buruzko bideoa (2 minutu):
<https://www.youtube.com/watch?v=k3ec6Ylxy54>
- Indarkeria-egoerak jasaten dituzten haurren istorioak (9., 10. eta 12. orrialdeak).
http://cdn.worldslargestlesson.globalgoals.org/2016/07/11-Understanding-Community-Violence_IK_Español.pdf
- Garapen Iraunkorrerako 16. Helburuari buruzko informazio gehiago lortzeko web-orria:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/peace-justice/>